

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 2. Inter belli tumultus Socii multa agunt memoratu digna.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

HISTORIÆ PROVINCIAE PARAQUARIÆ

SOCIETATIS JESU

LIBER DECIMUS.

NEUNTE Anno currentis sæculi trigesimo secundo, comitiis provincialibus Cordubæ habitis, Joannes Baptista Ferrufinus Italus, afflictæ Provinciæ auxilia ab Rege Catholico & Mutio Vitellesco Generali postulaturus, plurimorum suffragiis eligitur. Corduba luxit Philippum Guevaram Simançæ in Hispaniâ natum, utilem admodum rerum externarum administrum, præter cæterarum virtutum exercitium, singulis diebus aliquâ pii animi significatione ab Deo flagitare solitum felicem vitæ exitum, quâ assiduitate evicit, ut mortem non tantum intrepidus, sed etiam alacer exciperet, & instare nunciantem suavissimè amplecteretur. Tucumania eâ tempestate bello Calchaquinensi, fame, illuvie & peste, non sine Apostolicarum excursionum detrimento afflictabatur. Non obstantibus tamen tot impedimentis, Joannes Cereçeda, & Joannes Dias Ocania, per Cordubensem tractum exeurrentes, non paucis mortalibus Baptismum contulere. In remotissimis locis reperere homines adeo sacrorum nostrorum rudes, ut affirmarent, se nunquam Sacrosanctæ Missæ Sacrificio adfuisse: & quod mireris, multi decrepitæ ætatis senes per plurimos annos innocentiam conservarant, qui, percunctantibus Patribus, quomodo tandiu sine sacrorum subsidiis, & in summa libertate, peccata vitassent? respondebant, se ad eam ætatem nequaquam perventuros fuisse, si iram Divinam peccatis provocassent. Idem Joannes Cereçeda aliò translatus, & Didacus Barios, fluminis Salsi accolæ bimestri spatio lustrantes, Exhomologesi, Baptismorum collatione, pellicum demptione, magnam utilitatem attulere. Estecensis civitas multis repentinis mortibus, peste & terræ motu afflictissima fuit, tertia pars urbis subita concussione subversa, omnium animis terrore consternatis, præsertim cum in aère audire sunt præliantium voces: è nostro Collegio Venerabile Sacramentum, ne ruinâ obrueretur, in forum educitum, ab civibus sospitatem flagitantibus, pænè totâ nocte accensis facibus frequentatum est; qui, metu discusso. cœleste rursum Numen irritavere: urbe in partes discissâ, & jamjam sumptis armis in seditionem abiturâ, nisi nostri intercessissent partium capitibus industriâ pacatis. In urbe Sancti Michaëlis germani fratres in mutuam ruentes perniciem, direttore sodalitatæ Marianæ adnitente, dexteræ sibi dedere testes pacificatarum voluntatum, mutuo sibi pedes osculantes; cum tamen jam hinc ab anno nec provinciæ Prætor, nec alii præstantes viri eos reconcilare potuissent. Inda mulier, post approbatum in animo perpetrandæ luxuriæ desiderium, caligantibus oculis nunquam potuit vultum imaginis Virginæ in templo nostro patentem cernere, quem tamen mutatâ voluntate videre meruit. Rioca urbs serò luxit, non obtemperasse nostris Concionatoribus, in Indorum gravamina pro suggestu declamantibus, dum se ab Calchaquinis rebellionem continuantibus deformatam vidit.

HIERONYMUS Cabrera, nobilis eques, moturus in hostem, Socios expeditionis comites habere voluit: qui, ne Societatis nomen apud Indos odiosum facerent, diu repugnare: sed tandem Ducis authoritati cedendum fuit, affirmanti sine uno saltem è nostris, cui plus fideret, quàm armatis copiis, ad bellum non iturum. Franciscus Hurtados, Socius impiger, cum eo profectus,

CAPUT

I.

Per Tucumaniam gesta congeruntur.

1632.

Philippi Guevaram mors.

Per Cordubæ tractum excursus.

Innocentia longam vitam parit.

Estecum terra motu concutitur.

Socii Estecenses pacificati.

Luxuria desiderium caligantibus oculis nunquam potuit vultum imaginis Virginæ in templo nostro patentem cernere, quem tamen mutatâ voluntate videre meruit.

Rioca urbs ab Calchaquinis irruentibus.

CAPUT

II.

Inter bellum tumultus Socii multum memoratu digna.

*Franciscus
Hurtadus
militis co-
mitatur.*

*Indo paci-
ficat.*

*Barbari So-
cietatem
astimant;*

TUQUAD

1

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

1607 159

non parvam domitarum gentium laudem meruit. Primo impetu cum Guandacolibus, Capaianis, & Famatinae vallis incolis, Hispani Cabrera Duce feliciter pugnare: post pugnam hostes, comperto, Franciscum Hurtadum, qui superiori anno ad eas gentes Apostolicè excurrerat, in comitatu esse, missis nunciis enixè ab eo postularunt, ut pacis arbiter esse vellet. Acceptatâ procuratione, factionum primores Hispanorum Duci se stitère, pacis condiciones, ex sententia ferme Francisci Hurtadi ad Indorum levamentum compositas, accipientes. Satis constat omnes pagos Famatinae vallis ad Regis Catholici obsequium eo modo fuisse reductos. Nobile fuit hostium erga instructores quondam suos benevolentiae testimonium, qui destructis omnibus circumquaque Hispanorum villis, & abactis pecoribus, Societatis jus intactum reliquere, dictantes, ali dignos esse eos, qui animis plurimam utilitatem, & corporibus nullam noxam, adferrent. Ruptâ pace, Capaianis, Guandacoles, & Calchaquini, ictu simul foedere, in id conspirarunt, ut quidquid esset Hispani sanguinis, nullo sacrorum respectu perderent, ad eò inviolabili execratione, ut suae nationis feminas eo solo nomine trucidarent, quòd ab Hispanis constuprata externum sanguinem admisissent. At cum de Societate ageretur, communi partium consensu sancitum, eam esse conservandam, & etiam tempore belli ad curam animarum suarum invitandam, quòd longo experimento didicissent feminis suis non insidiari. Domititerum gente, in Famatinae vallis mediterraneo arx exstructa est, in qua Franciscus Hurtadus utilem planè Hispanis, & devictis Indis, operam navavit; donec Riocam, Joannis-Baptista Sampsonis funus curaturus, revocaretur. Nam postquam Londinum destructum est, Hispani & Indi Londinenses, furori hostium superstites, Riocam magno numero concedentes, famem, & ex fame pestem in modicam urbem, & tot alendis impari, invexerant, magna mortalium strage; quibus interveniens noster Sampson, hausta luc, anno ætatis quadagesimo quinto, vivere desierat. Barlota, Neapolitani regni oppidum, cum mundo genuit. Impetratâ missione Indicâ, Calchaquinis domandis impositus, adito sæpe inter sagittas, & Barbarorum debacchationes vitæ periculo, per aliquot annos perduravit. Animi dotes, Apostolicis laboribus pares, & mortem vitæ non absimilem, habuit. Nullus ante ipsum linguæ Calchaquinae artem utilius scripsit, aut melius calluit. Saltensis Collegii Socios, utiliter excurrere assuetos, Calchaquinense bellum domi diu continuit; plerisque Indorum amicorum pagis, & Hispanorum villis usque ad Chili regni terminos deletis. Postquam verò aliquantulæ induciæ concessæ sunt, Petrus Hortensius, & Andreas Valera, octo residua Barbarorum municipia adcentes, exiguum planè fructum collegerunt, viginti tantum capitibus baptizatis, octodecim pellicaribus in legitima matrimonia conversis, & aliquot aliis aliter expiatis. Ulteriori emolumento obstitère gentis mores, avitâ sceleritate & bellorum inquinamentis eousque depravati, ut totos ferme dies aut vino maderent; aut totum Eumenidum agmen furendo representarent. E Peruvia ad refranandos Calchaquinos missæ Hispanorum cohortes, materiam præbuere Saltensibus Sociis frequenter ad castra, & utiliter, excurrendi. Hic appendam, præcipuam Boni-aëris Collegii gloriam stetit in baptizandis Æthiopibus, ex Africâ apportatis, & componendis Republicæ capitibus, ob habendi cupidinem, & honoris tuendi nimiam sollicitudinem, sæpè discordantibus.

CAPUT

III.

Marcellus

Lorençana

moritur &

laudatur.

Ejus nobilitas.

studia.

studia.

IN Assumptionis urbe morte sublatus est Marcellus Lorençana, ab Nieremborgio jure merito illustribus Societatis Heroibus adscriptus. Hunc Legio urbs, cognominis regni caput, orbi produxit. Progenitores habuit Joannem Rodericum Lorençanam, equitem generosum, & Mariam Pontiam, seu Ponçe de Leon, paricum matito natalium splendore, morumque ac vitæ honestate, inclutam. Sed neque Marcellus noster derivatam à parentibus nobilitatem degeneri socordiâ obscuravit: quippe eâ virtute primos ætatis annos in patria, & mox adolescentiam in Academia Complutensi, transegit, ut dignissimus habitus sit, qui in Societatem Jesu adscriberetur. Sub Joanne Peraltâ, viro Asceticæ artis peritissimo, Religionis tyrocinio posito, Philosophiam Ludovico Paltrâ, & Theologiam Compluti Francisco Suariorum

Doctoribus,